

Advies

Versterking Vlaams doelgroepenbeleid

Brussel, 31 augustus 2018

Adviesvraag: Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 4 maart 2016 houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid

Adviesvrager: Philippe Muyters - Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Ontvangst adviesvraag: 16 juli 2018

Adviestermijn: Uitsstel tot 31 augustus 2018

Decretale opdracht: SERV-decreet 7 mei 2004 art. 11 (overlegfunctie)

Goedkeuring raad: 3 september 2018

Contactpersoon: Linde Buysse - lbuysse@serv.be

De heer Philippe MUYTERS
Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Martelaarsplein 7
B-1000 BRUSSEL

contactpersoon
Linde Buysse
lbuysse@serv.be

ons kenmerk
SERV_20180831_versterking doelgroepenbeleid_ADV

Brussel
31 augustus 2018

Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 4 maart 2016 houdende het Vlaams doelgroepenbeleid

Mijnheer de minister

De SERV heeft uw adviesvraag betreffende het ontwerp van besluit van de Vlaamse regering tot uitvoering van diverse bepalingen van het decreet van 4 maart 2016 houdende het Vlaams doelgroepenbeleid goed ontvangen.

Gezien de timing binnen deze legislatuur en een aantal komende noodzakelijke evaluaties, beperken de sociale partners dit advies tot de bespreking van de voorliggende beleidsvoorstellen. De Vlaamse sociale partners werken aan een bipartite “ledereen aan boord” akkoord dat activering beoogt van de potentiële arbeidsreserve op beroepsactieve leeftijd. De sociale partners hebben met dit akkoord de ambitie om een inclusieve arbeidsmarkt te realiseren en willen hierover met deze en de volgende Vlaamse regering in dialoog gaan.

Binnen het Vlaamse doelgroepenbeleid zoals het vorm heeft gekregen in het decreet van 4 maart 2016, zijn de voorliggende voorstellen voor de sociale partners logische versterkende maatregelen.

Gegeven het feit dat we vaststellen dat er meer middelen gaan naar midden- dan kortgeschoolden, vinden de sociale partners de volledige vrijstelling van de werkgeversbijdragen voor kortgeschoolde jongeren een goede zaak. Er moeten concrete garanties worden ingebouwd die maken dat werkgevers effectief kunnen genieten van een volledige RSZ-vermindering voor kortgeschoolde jongeren. In het licht van de geplande evaluatie in de lopende VIONA-onderzoeken, vragen de sociale partners onderzoek te doen naar de oorzaken van het significante verschil in opname door de midden- en kortgeschoolden (qua aanvraag- en toekenningsprocedure en mogelijke substitutie-effecten).

Binnen de logica van het huidige doelgroepenbeleid, vinden de sociale partners de maatregelen betreffende oudere werknemers een logische keuze en verwelkomen in het bijzonder de vrijstelling van werkgeversbijdragen bij de aanwerving van niet-werkende werkzoekende 55-plussers gedurende 2 jaar. De sociale partners vragen zich wel af hoe differentiatie kan worden bewerkstelligd in de aanwerving zodat bepaalde doelgroepen niet

worden uitgesloten. In het licht van de geplande evaluatie in de lopende VIONA-onderzoeken, vragen de sociale partners onderzoek te doen naar incentives en drives bij de aanwerving van 60-plussers.

De sociale partners zijn positief over de uitbreidingen van de BTOM voor werknemers, zelfstandigen, werkzoekenden in werkinstrumenten en leerlingen in alternerende opleidingen. De sociale partners vragen wel: (1) betrokkenheid bij de werkgroep VDAB voor het toepassingsgebied van de VOP met een tijdelijke karakter; (2) extra duiding over het oneigenlijk gebruik van de VOP en realistische eisen over de inschatting van een wijzigende situatie van de werknemer die een impact kan hebben op de toekenning van de VOP; (3) de voorwaarde van het netto belastbaar inkomen als ondergrens voor zelfstandigen te schrappen; en (4) meer budgettaire duidelijkheid over de VOP zelfstandigen.

Verso schaaft zich achter de inhoud van dit advies, maar vindt dat de versterking van de doelgroepenkorting voor ouderen tevens moet worden gerealiseerd door deze RSZ-vermindering toe te kennen aan alle werkgevers uit de private sector. Dit betekent dat het toepassingsgebied van de doelgroepenvermindering voor oudere werknemers wordt verruimd naar de werkgevers van categorie 2 en categorie 3. In een eerste fase zou dit bijvoorbeeld kunnen voor de aanwerving van "oudere" werkzoekenden.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Hans Maertens
voorzitter

Bijlage(n):

Kopie:

Inhoud

Krachtlijnen	6
Advies	7
1 Inleiding	7
2 Advies	7
2.1 Jonge werknemers	9
2.2 Oudere werknemers	11
2.3 Personen met een arbeidshandicap	12
2.4 Andere opmerkingen	15
3 Minderheidsstandpunt Verso	16
Bibliografie	17
Lijst met figuren en tabellen	18

Krachtlijnen

- Gezien de timing binnen deze legislatuur en een aantal komende noodzakelijke evaluaties, beperken de sociale partners dit advies tot de bespreking van de voorliggende beleidsvoorstellen. De Vlaamse sociale partners werken aan een bipartite “Iedereen aan boord” akkoord dat activering beoogt van de potentiële arbeidsreserve op beroepsactieve leeftijd. De sociale partners hebben met dit akkoord de ambitie om een inclusieve arbeidsmarkt te realiseren en willen hierover met deze en de volgende Vlaamse regering in dialoog gaan.
- Binnen het Vlaamse doelgroepenbeleid zoals het vorm heeft gekregen in het decreet van 4 maart 2016, zijn de voorliggende voorstellen voor de sociale partners logische versterkende maatregelen.
- Gegeven het feit dat we vaststellen dat er meer middelen gaan naar midden- dan kortgeschoolden, vinden de sociale partners de volledige vrijstelling van de werkgeversbijdragen voor kortgeschoolde jongeren een goede zaak. Er moeten concrete garanties worden ingebouwd die maken dat werkgevers effectief kunnen genieten van een volledige RSZ-vermindering voor kortgeschoolde jongeren. In het licht van de geplande evaluatie in de lopende VIONA-onderzoeken, vragen de sociale partners onderzoek te doen naar de oorzaken van het significante verschil in opname door de midden- en kortgeschoolden (qua aanvraag- en toekenningsprocedure en mogelijke substitutie-effecten).
- Binnen de logica van het huidige doelgroepenbeleid, vinden de sociale partners de maatregelen betreffende oudere werknemers een logische keuze en verwelkomen in het bijzonder de vrijstelling van werkgeversbijdragen bij de aanwerving van niet-werkende werkzoekende 55-plussers gedurende 2 jaar. De sociale partners vragen zich wel af hoe differentiatie kan worden bewerkstelligd in de aanwerving zodat bepaalde doelgroepen niet worden uitgesloten. In het licht van de geplande evaluatie in de lopende VIONA-onderzoeken, vragen de sociale partners onderzoek te doen naar incentives en drives bij de aanwerving van 60-plussers.
- De sociale partners zijn positief over de uitbreidingen van de BTOM voor werknemers, zelfstandigen, werkzoekenden in werkinstrumenten en leerlingen in alternerende opleidingen. De sociale partners vragen wel: (1) betrokkenheid bij de werkgroep VDAB voor het toepassingsgebied van de VOP met een tijdelijke karakter; (2) extra duiding over het oneigenlijk gebruik van de VOP en realistische eisen over de inschatting van een wijzigende situatie van de werknemer die een impact kan hebben op de toekenning van de VOP; (3) de voorwaarde van het netto belastbaar inkomen als ondergrens voor zelfstandigen te schrappen; en (4) meer budgettaire duidelijkheid over de VOP zelfstandigen.
- Verso schaarst zich achter de inhoud van dit advies, maar vindt dat de versterking van de doelgroepenkorting voor ouderen tevens moet worden gerealiseerd door deze RSZ-vermindering toe te kennen aan alle werkgevers uit de private sector. Dit betekent dat het toepassingsgebied van de doelgroepenvermindering voor oudere werknemers wordt verruimd naar de werkgevers van categorie 2 en categorie 3. In een eerste fase zou dit bijvoorbeeld kunnen voor de aanwerving van “oudere” werkzoekenden.

Advies

1 Inleiding

Als gevolg van de zesde staatshervorming, ging op 1 juli 2016 het nieuwe Vlaams doelgroepenbeleid van start. Dit vernieuwde doelgroepenbeleid richt zich op het verhogen van de tewerkstelling bij drie specifieke groepen: kort- en middengeschoolde jongeren (-25 jaar), 55-plussers en personen met een arbeidshandicap. Voor jongere en oudere werknemers wordt gebruik gemaakt van verminderingen van de werkgeversbijdragen voor sociale zekerheid (of RSZ-verminderingen). Voor personen met een arbeidshandicap wordt de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) ingezet.

Voor de langdurige werkzoekenden werd gekozen voor competentieversterkende trajecten via tijdelijke werkervaring en een financiële stimulans via de aanwervingsincentive voor langdurige werkzoekenden. Voor de competentieversterking van werkzoekenden en werknemers, zet de Vlaamse Regering ook in onder andere via tijdelijke werkervaring en wijk-werken.

Het voorliggend BVR tracht het huidige Vlaams doelgroepenbeleid te versterken met als doel gericht de werkzaamheidsgraden van deze doelgroepen te verhogen. De Vlaamse Regering schuift volgende maatregelen naar voren:

- Het verhogen van de doelgroepenvermindering voor zittende 60-plussers van €1.150 naar €1.500/kwartaal;
- De vrijstelling van werkgeversbijdragen bij de aanwerving van niet-werkende werkzoekende 55-plussers gedurende 2 jaar;
- Het uitbreiden van het bereik van de doelgroepenvermindering voor oudere werknemers door het aanpassen van het loonplafond;
- De vrijstelling van werkgeversbijdragen bij de aanwerving van kortgeschoolde jongeren voor 2 jaar;
- Het uitbreiden van de ondersteuning van personen met een indicatie arbeidshandicap via een Vlaamse Ondersteuningspremie met een tijdelijk karakter;
- Het aantrekkelijker maken van de Vlaamse Ondersteuningspremie voor zelfstandigen.

Dit SERV-advies heeft de volgende structuur:

- De sociale partners formuleren eerst hun algemene appreciatie en bemerkingen omtrent de versterking van het Vlaams doelgroepenbeleid.
- Daarna gaan de sociale partners dieper in op het voorgestelde beleid aan de hand van de enkele arbeidsmarktindicatoren, een kort overzicht van het aantal begunstigden en de uitgaven van het Vlaams doelgroepenbeleid per doelgroep.
- Tot slot maken de sociale partners nog enkele bijkomende opmerkingen en punctuele bemerkingen.

2 Advies

Binnen het Vlaamse doelgroepenbeleid zoals het vorm heeft gekregen in het decreet van 4 maart 2016, zijn de voorliggende voorstellen voor de sociale partners logische versterkende maatregelen. Onder meer het aantrekkelijk maken van de VOP voor zelfstandigen en de

versterking en de ondersteuning van personen met een (indicatie van) arbeidshandicap worden goed onthaald.

Gezien de timing binnen deze legislatuur en een aantal komende noodzakelijke evaluaties, beperken de sociale partners dit advies tot de bespreking van de voorliggende beleidsvoorstellen. De Vlaamse sociale partners werken aan een bipartite “Iedereen aan boord” akkoord dat activering beoogt van de potentiële arbeidsreserve op beroepsactieve leeftijd. De sociale partners hebben met dit akkoord de ambitie om een inclusieve arbeidsmarkt te realiseren en willen hierover met deze en de volgende Vlaamse regering in dialoog gaan.

Binnen de scope van het SERV-overleg “Iedereen aan boord” zal onder andere een mogelijke bijsturing van het doelgroepenbeleid aan bod komen. Een RSZ-korting of premie voor doelgroepen is immers een belangrijke maatregel binnen een ruimer doelgroepenbeleid, maar is op zich vaak onvoldoende om een probleem blijvend op te lossen. Het huidige ontwerp van BVR focust enkel op loonkostvermindering, terwijl een gedegen doelgroepenbeleid ook blijvend moet inzetten op het versterken van de kort(- en midden)geschoolde jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap én op andere groepen zoals langdurig werkzoekenden en personen met een migratieachtergrond.¹ Een belangrijke doelstelling blijft deze kwetsbare groepen duurzaam in te schakelen op de arbeidsmarkt door degelijke werkervaring op te doen en competenties (verder) te ontwikkelen.² Hiervoor moet er blijvend worden ingezet op kwalitatieve maatregelen zoals loopbaanondersteuning, vorming en opleiding, jobcoaching bij werkgevers. In het kwalitatieve luik van het Banenpact gaven de partners hiertoe een aanzet met het loopbaanondersteuningspakket³.

De sociale partners namen met interesse kennis van het jaarrapport omtrent het Vlaams doelgroepenbeleid van het Departement Werk & Sociale Economie. Het huidige rapport gaat echter niet in op de mogelijke impact van de federale maatregelen die werden afgeschaft na de overheveling. Het is belangrijk periodiek te evalueren of het doelgroepenbeleid leidt tot een duurzame inschakeling op de arbeidsmarkt door groepen die met een grote afstand tot de

¹ (SERV, 2015)

² In 2015 volgde slechts 7% van de 25-64-jarigen in Vlaanderen een bijkomende opleiding (Vlaamse Overheid, 2017).

³ Dit houdt concreet een bundeling en actieve promotie van bestaande maatregelen in onder de vorm van een loopbaanondersteuningspakket (LOP). Deze maatregelen hebben betrekking op het oriënteren of het coachen van mensen tijdens hun loopbaan.

- Het LOP moet in beeld brengen op welke maatregelen mensen beroep kunnen doen om hun loopbaan te ondersteunen, oriënteren en versterken.
- Het LOP wordt verankerd in Mijn Loopbaan van de VDAB. De VDAB doet intake en voert actief promotie bij werkgevers en werknemers.
- Concreet gaat het om het versterken van de loopbaanbegeleidingscheques en job- en taalcoaching.
- Via toekomstige Vlaamse werkgelegenheidsakkoorden kan het LOP-pakket verder worden uitgediept.
- Alle werkenden kunnen gebruik maken van de LOP-maatregelen, maar jobcoaching is met name gericht op wie extra drempels ervaart om aan de slag te gaan of aan de slag te blijven. Job- en taalcoaching wordt onder andere uitgebreid ingezet om langdurig werkzoekenden of personen die het Nederlands niet goed machtig zijn te begeleiden nadat ze aan de slag zijn gegaan. Dit verhoogt hun kansen om duurzaam aan het werk te blijven.

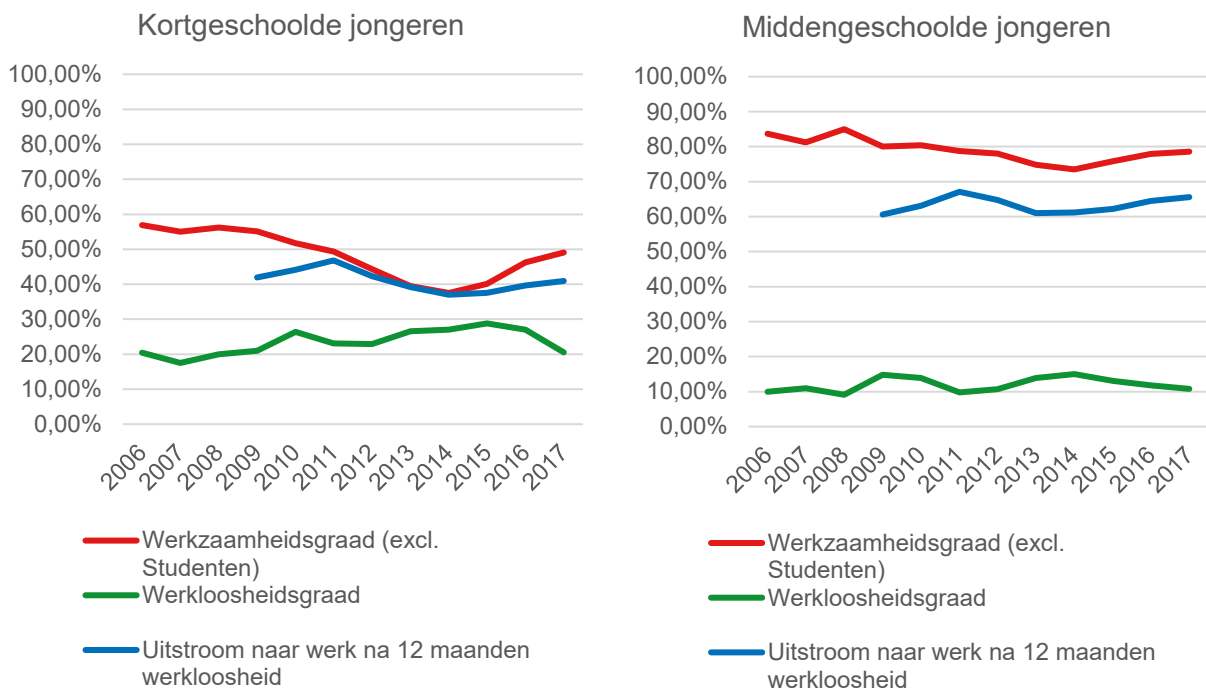
arbeidsmarkt (zoals de langdurig werkzoekenden, de volledige groep kortgeschoolden en personen met een migratieachtergrond) te ondersteunen en door het toekennen van aanwervingssteun of door het aanbieden van werkervaring. Daarom kijken de sociale partners uit naar de resultaten van de lopende VIONA-onderzoeken die dit in kaart moeten brengen en evalueren.

Voor het verdere advies vertrekken de partners per doelgroep vanuit de vaststellingen gemaakt in het jaarrapport over het Vlaams Doelgroepenbeleid 2018 van het Departement Werk & Sociale Economie⁴.

2.1 Jonge werknemers

In 2017 bedroeg de Vlaamse werkzaamheidsgraad 73% en de werkloosheidsgraad 4,4%. Binnen de eerste doelgroep (jongeren), hadden in 2017 de kortgeschoolden een werkzaamheidsgraad (exclusief studenten in het regulier onderwijs) van 49,1%, terwijl die van de middengeschoolden 78,6% bedroeg (zie Figuur 1). De werkloosheidsgraad voor deze doelgroep lag op 20,5% voor kortgeschoolden en 10,8% voor middengeschoolden. In 2017 was 1 op 2 kortgeschoolde jongeren na 12 maanden werkloosheid nog steeds niet aan de slag, terwijl dit bij middengeschoolde jongeren 1 op 3 was.

Figuur 1: Arbeidsmarktindicatoren van jongeren (15-24 jaar) in het Vlaams Gewest, 2006-2017.

⁴ (Departement Werk & Sociale Economie, 2018)

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

Op jaarbasis⁵ maken 41.730 jongeren (leerlingen, middengeschoold, kortgeschoold) gebruik van een RSZ-vermindering (zie Tabel 3). Er is een toename van het aantal aanwervingen van kortgeschoolde jongeren met een RSZ-bijdragevermindering: in het oude systeem werden elk kwartaal 5.000 à 5.500 (kortgeschoolde) jongeren aangeworven met een doelgroepenvermindering, in het tweede kwartaal van 2017 was dat aantal bijna verdubbeld (ondanks de verstrenging van de leeftijds- en loongrenzen, een lager bedrag van RSZ-vermindering en een kortere duurtijd). In totaliteit is het merendeel van de jongeren aangeworven met een RSZ-vermindering evenwel middengeschoold. In het oude (federale) systeem kwamen zij hiervoor niet in aanmerking⁶.

Tabel 1: Aantal jongeren in het Vlaams doelgroepenbeleid (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.

Personen	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2
Kortgeschoolde jongeren	6.479	9.042	9.223	12.942
Middengeschoolde jongeren	14.155	19.312	22.235	27.422
Leerlingen	778	1.844	1.334	1.366
Totaal jongeren	21.412	30.198	32.792	41.730
Totaal Vlaams doelgroepenbeleid	168.773	157.088	185.110	198.397

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

In het 2^e kwartaal van 2017 vloeit er €19.105.169 (of 14,3% van totale uitgaven voor het Vlaams doelgroepenbeleid) naar middengeschoolde jongeren en slechts €7.835.177 (of 5,9%) naar kortgeschoolde jongeren (zie Tabel 6).

Tabel 2: Uitgaven van het Vlaams doelgroepenbeleid voor jongeren (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.

€	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2
Kortgeschoolde jongeren	€2.663.737	€4.852.241	€5.150.970	€7.835.177
Middengeschoolde jongeren	€6.075.214	€11.890.432	€14.434.775	€19.105.169
Leerlingen	€18.293	€106.248	€60.124	€60.246
Totaal jongeren	€8.757.244	€16.848.921	€19.645.869	€27.000.592
Totaal Vlaams doelgroepenbeleid	€107.114.449	€106.044.787	€121.493.440	€133.448.535

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

Versterkt inzetten op kortgeschoolde jongeren

Gegeven het feit dat we vaststellen dat er meer middelen gaan naar midden- dan kortgeschoolden, vinden de sociale partners de volledige vrijstelling van de werkgeversbijdragen voor kortgeschoolde jongeren een goede zaak. Op die manier wordt er voldoende gedifferentieerd binnen de brede doelgroep van kort- en middengeschoolde jongeren en worden kwetsbaardere jongeren sterker ondersteund.

⁵ Met name in de periode 1 juli 2016 – 30 juni 2017.

⁶ Met uitzondering van middengeschoolde jongeren die langdurig werkzoekend zijn.

Er moeten concrete garanties worden ingebouwd die maken dat werkgevers effectief kunnen genieten van een volledige RSZ-vermindering voor kortgeschoolde jongeren. De werkgever heeft op dit moment geen voorafgaandelijke garantie dat de jongere wel degelijk kortgeschoold is en ingeschreven is bij VDAB. Hiervoor moet er worden nagegaan of er geen verbetering mogelijk is via een automatische toekenning van het recht (zie ook 2.4 over de automatische toekenning van doelgroepenmaatregelen).

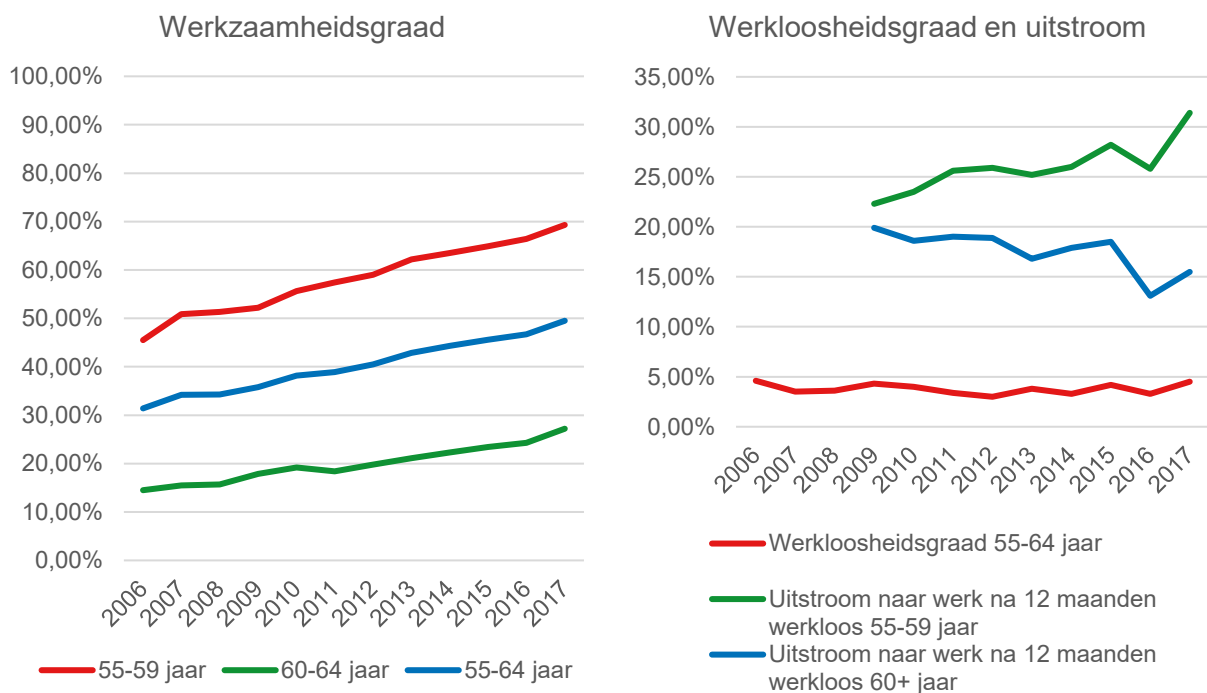
In het licht van de geplande evaluatie die zal opstarten, vragen de sociale partners onderzoek te doen naar de oorzaken van het significante verschil in opname door de midden- en kortgeschoolden (qua aanvraag- en toekenningsprocedure en mogelijke substitutie-effecten).

2.2 Oudere werknemers

De werkzaamheidsgraad voor 55-plussers was net geen 50% in 2017 (zie Figuur 2). Binnen deze groep was 69,3% van de 55-59-jarigen aan het werk ten opzicht van 27,2% van de 60-64-jarigen. De werkloosheidsgraad bedroeg 4,5%. De uitstroom na 12 maanden werkloosheid lag op 31,4% voor 55-59-jarigen en op 15,5% bij 60-plussers.

Ondanks de stijgende werkzaamheidsgraad blijft er dus een groot verschil bestaan in het aandeel werkenden tussen de 55-plussers jonger en ouder dan 60 jaar.⁷ De preciaire groep blijft de 60-plussers die een veel lagere werkzaamheidsgraad hebben dan 55-59-jarigen (zie Figuur 2).

Figuur 2: Arbeidsmarktindicatoren van 55-plussers in het Vlaams Gewest, 2006-2017.

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

⁷ (Scholiers & Vansteenkiste, 2018)

Tabel 3: Aantal oudere werknemers in het Vlaams doelgroepenbeleid (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.

Personen	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2
Oudere (zittende) werknemers	134.059	112.537	137.687	140.994
Aangeworven werkzoekenden 55+	1.031	1.813	2.397	3.189
Totaal oudere werknemers	135.090	114.350	140.084	144.183
Totaal Vlaams doelgroepenbeleid	168.773	157.088	185.110	198.397

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

Het valt de sociale partners op dat in het 2^e kwartaal van 2017 €2.362.157 (of 1,8% van de geïnvesteerde middelen van het doelgroepenbeleid) naar de aanwerving van 55-plussers gaat, terwijl er €81.566.366 (of 61,1%) naar zittende 55-plussers vloeit (zie ook Tabel 4) De uitgaven voor oudere werknemers zijn hoger dan deze voor jongeren en VOP samen.

Tabel 4: Uitgaven van het Vlaams doelgroepenbeleid voor oudere werknemers (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.

€	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2
Oudere (zittende) werknemers	€76.427.438	€64.114.772	€78.719.959	€81.566.366
Aangeworven werkzoekenden 55+	€455.316	€1.153.198	€1.644.249	€2.362.157
Totaal oudere werknemers	€76.882.754	€65.267.970	€80.364.208	€83.928.523
Totaal Vlaams doelgroepenbeleid	€107.114.449	€106.044.787	€121.493.440	€133.448.535

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

Binnen de logica van het huidige doelgroepenbeleid, vinden de sociale partners de maatregelen betreffende oudere werknemers een logische keuze en verwelkomen in het bijzonder de vrijstelling van werkgeversbijdragen bij de aanwerving van niet-werkende werkzoekende 55-plussers gedurende 2 jaar.

Aanwerving 60-plussers stimuleren

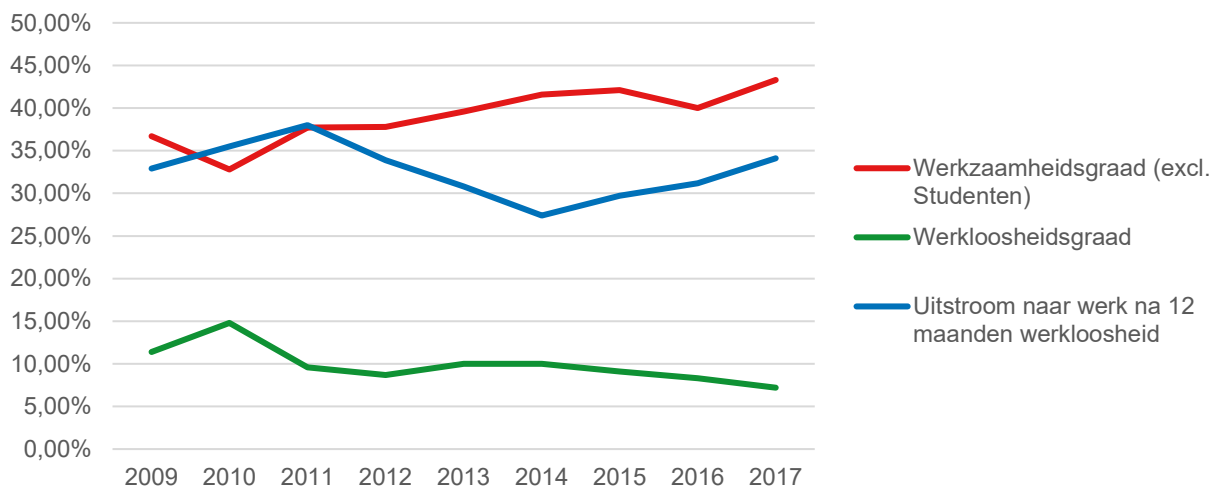
Aangezien er in het voorliggend BVR een vrijstelling van werkgeversbijdragen bij de aanwerving van niet-werkende werkzoekende 55-plussers gedurende 2 jaar wordt voorgesteld, vragen de sociale partners zich af hoe differentiatie kan worden bewerkstelligd in de aanwerving zodat bepaalde doelgroepen niet worden uitgesloten.

In het licht van de geplande evaluatie die zal opstarten, vragen de sociale partners onderzoek te doen naar incentives en drives bij de aanwerving van 60-plussers.

2.3 Personen met een arbeidshandicap

De werkzaamheidsgraad van personen met een arbeidshandicap kwam in 2017 op 43,3% en de werkloosheidsgraad op 7,2%. De uitstroom naar werk na 12 maanden werkloosheid bedroeg 34,1%.

Figuur 3: Arbeidsmarktindicatoren van personen met een arbeidshandicap in het Vlaams Gewest, 2006-2017.

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

Van de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) wordt maar in beperkte mate gebruik gemaakt, namelijk 12.484 opnamen in het tweede kwartaal van 2017 (zie Tabel 5). Dit is een kleine stijging van 213 (of 1,7%) ten opzichte van derde kwartaal van 2016.

Tabel 5: Aantal personen met een arbeidshandicap in het Vlaams doelgroepenbeleid (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.

Personen	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2
VOP werknemers	12.128	12.386	12.075	12.315
VOP zelfstandigen	143	154	159	169
Totaal VOP	12.271	12.540	12.234	12.484
Totaal Vlaams doelgroepenbeleid	168.773	157.088	185.110	198.397

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

De uitgaven voor VOP komen in het 2^e kwartaal van 2017 neer op €22.519.420 (of 16,9% van de geïnvesteerde middelen van het doelgroepenbeleid) (zie Tabel 6).

Tabel 6: Uitgaven van het Vlaams doelgroepenbeleid voor personen met een arbeidshandicap (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.

€	2016/3	2016/4	2017/1	2017/2
VOP werknemers	€21.310.840	€23.746.821	€21.299.531	€22.326.960
VOP zelfstandigen	€163.611	€181.075	€183.832	€192.460
Totaal VOP	€21.474.451	€23.927.896	€21.483.363	€22.519.420
Totaal Vlaams doelgroepenbeleid	€107.114.449	€106.044.787	€121.493.440	€133.448.535

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

De sociale partners zijn positief over de uitbreidingen van de BTOM voor werknemers, zelfstandigen, werkzoekenden in werkinstrumenten en leerlingen in alternerende opleidingen (het gaat om aanpassingen van en aan de arbeidsomgeving, tegemoetkomingen in de verplaatsingen verblijfkosten voor personen met een arbeidshandicap met mobiliteitsproblemen, de ondersteuning door gebarentaal-, schrijf- en oraal tolken en de VOP). De sociale partners hebben wel vragen bij de praktische haalbaarheid van het beheer van het arbeidsgereedschap en de -kledij door de VDAB.

Daarnaast heeft de SERV nog enkele opmerkingen:

Betrokkenheid sociale partners werkgroep VDAB toepassingsgebied VOP tijdelijke karakter (p.7 van bisnota)

Een werkgroep binnen VDAB werkt het overzicht uit van het toepassingsgebied van de VOP met tijdelijk karakter. De sociale partners vragen betrokken te worden bij het opstellen van de criteria en toetredingsmodaliteiten in verhouding met de bestaande VOP-modaliteiten. Het kan niet de bedoeling zijn dat personen die vandaag recht hebben op een VOP worden geïndiceerd als VOP met een tijdelijk karakter.

Extra duiding oneigenlijk gebruik VOP en realistische eisen over inschatting van wijziging situatie werknemer met impact VOP door werkgever (art. 29)

Momenteel kan de werkgever een aanvraag VOP doen voor elke werknemer, zonder dat er sprake is van een arbeidshandicap of een nood aan ondersteuning. Op deze manier trachten werkgevers te achterhalen of de werknemer al dan niet een recht op ondersteuning heeft zonder dat de werknemer hiervan op de hoogte is. De Vlaamse Regering bestempelt dit als oneigenlijk gebruik van de VOP. De sociale partners vragen hierover meer uitleg: waarom wordt dit als oneigenlijk gebruik gezien en wat is de omvang hiervan?

In het voorliggende ontwerp van BVR, wil de Vlaamse Regering dit oneigenlijk gebruik ontmoedigen door twee zaken op te leggen aan de werkgever:

- De werkgever moet bevestigen dat zijn/haar werknemer al recht op ondersteuning heeft aangevraagd bij de VDAB.
- De werkgever moet het departement Werk & Sociale Economie onmiddellijk op de hoogte brengen bij elke wijziging die een impact kan hebben op de toekenning van de VOP. De sociale partners merken op dat dit soms moeilijk kan zijn voor de werkgever. In geval van een wijzigende gezondheidssituatie van de werknemer is de werkgever niet altijd op de hoogte. De sociale partners vragen dan ook deze nuance aan te brengen in het BVR.

Netto belastbaar inkomen van zelfstandigen als voorwaarde schrappen (art. 34 §3)

De sociale partners vinden de verlaging van de ondergrens van het netto belastbaar inkomen naar €13.500 als een van de voorwaarde voor de toekenning van VOP een stap in de goede richting. Toch blijven ze vragende partij om deze voorwaarde af te schaffen en op een andere manier de zelfstandige activiteit vast te stellen die dichter staat bij de realiteit van de zelfstandige.

Meer budgettaire duidelijkheid over VOP zelfstandigen (p.18-19 bisnota)

In de bisnota wordt er verwezen naar de budgetcode JB0-1JDG2CB-WT voor de bijkomende uitgaven voor de VOP voor zelfstandigen (p.19 bisnota). Bij de budgettaire inschatting (op p. 20) wordt op deze budgetcode de maatregel 'tijdelijke VOP' ingeschat. Het blijft onduidelijk hoeveel middelen de Vlaamse Regering uittrekt voor de VOP zelfstandigen. De sociale partners vragen hieromtrent meer duidelijkheid.

2.4 Andere opmerkingen

Sectorale verdeling van de loonkostverminderingen nader onderzoeken

Uit de sectorale verdeling van de tewerkstelling met loonkostverminderingen in het 2^e kwartaal van 2017 blijkt dat de uitzendsector eruit springt: 16.541 jonge werknemers krijgen een doelgroepenvermindering (dit omvat 51% van het aantal jongeren dat tewerkgesteld is in de sector, namelijk 32.465, en is 42,8% van het totaal aantal toegekende doelgroepenverminderingen voor jonge werknemers) en 7.117 55-plussers (dit is 85,2% van het aantal 55-plussers dat is tewerkgesteld in de sector, namelijk 8.358) (zie Tabel 7). Deze grote vertegenwoordiging en de ondervertegenwoordiging in andere sectoren (zie Tabel 8) verdient verdere studie.

Tabel 7: Drie sectoren die het meest gebruik maken van loonkostverminderingen (in verhouding tot het totaal aantal werknemers) (werkplaats Vlaams Gewest), 2^e kwartaal 2017.

Sector	WN totaal			Met loonkostvermindering						
	Totaal	Jonge wn	55'+	Totaal		DGV jonge wn		DGV 55'+		VOP
				Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal
Uitzendsector	81.747	32.465	8.358	24.469	29,9%	16.541	51%	7.117	85,2%	811
Houtnijverheid	13.283	1.367	2.304	2.249	16,9%	273	20%	1.778	77,2%	198
Kleding & textiel	29.649	1.432	5.807	4.612	15,6%	274	19,1%	4.152	71,5%	186

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

Tabel 8: Drie sectoren die het minst gebruik maken van loonkostverminderingen (in verhouding tot het totaal aantal werknemers) (werkplaats Vlaams Gewest), 2^e kwartaal 2017.

Sector	WN totaal			Met loonkostvermindering						
	Totaal	Jonge wn	55'+	Totaal		DGV jonge wn		DGV 55'+		VOP
				Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal	Aandeel	Aantal
Overheid/Geen PC	371.447	21.605	62.014	5.569	1,5%	1.372	6,4%	1.793	2,9%	2.404
Gas & Elektriciteit	10.289	177	1.402	252	2,4%	3	1,7%	236	16,8%	13
Social Profit	333.010	21.182	59.030	15.187	4,6%	2.803	13,2%	10.152	17,2%	2.232

Bron: (Departement Werk & Sociale Economie, 2018).

Automatische toekenning doelgroepenmaatregelen

De sociale partners staan – in het kader van digitalisering – er op dat het Departement Werk & Sociale Economie de mogelijkheden tot automatische toekenning van de doelgroepenverminderingen en de ondersteuningsmaatregelen voor personen met een arbeidshandicap zo snel mogelijk invoert en hierover helder en gericht communiceert naar de doelgroepen. De non-take-up van deze maatregelen⁸ alsook de administratieve drempels die

⁸ Naar analogie met het onderzoek van het Federaal Planbureau betreffende 'Non-take-up van werkgeversbijdrageverminderingen 'eerste aanwervingen': wat is de omvang van het fenomeen?', zie

worden ervaren bij de aanvraag moeten worden in kaart gebracht en zo efficiënt mogelijk weggewerkt.

De sociale partners vinden het alvast een goede zaak dat er een datastroom tussen het departement en de RSVZ zal worden opgezet.

3 Minderheidsstandpunt Verso

Verso schaaft zich achter de inhoud van dit advies, maar vindt dat de versterking van de doelgroepenkorting voor ouderen tevens moet worden gerealiseerd door deze RSZ-vermindering toe te kennen aan alle werkgevers uit de private sector. Dit betekent dat het toepassingsgebied van de doelgroepenvermindering voor oudere werknemers wordt verruimd naar de werkgevers van categorie 2 en categorie 3. In een eerste fase zou dit bijvoorbeeld kunnen voor de aanwerving van “oudere” werkzoekenden.

<https://www.plan.be/press/communique-1776-nl-non+take+up+van+werkgeversbijdrageverminderingen+eerste+aanwervingen+wat+is+de+omvang+van+het+fe+nomeen>.

Bibliografie

Departement Werk & Sociale Economie. (2018, juni 29). *Jaarrapport Vlaams doelgroepenbeleid: aanwervingen laaggeschoolde jongeren verdubbeld*. Opgehaald van Werk.be: <https://www.werk.be/nieuws/jaarrapport-vlaams-doelgroepenbeleid-aanwervingen-laaggeschoolde-jongeren-verdubbeld>

Federaal Planbureau. (2018, mei 2). *Non-take-up van werkgeversbijdrageverminderingen 'eerste aanwervingen': wat is de omvang van het fenomeen?* Opgehaald van <https://www.plan.be/press/communique-1776-nl-non+take+up+van+werkgeversbijdrageverminderingen+eerste+aanwervingen+wat+is+d e+omvang+van+het+fenomeen>

Scholiers, B., & Vansteenkiste, S. (2018). Doelgroepen aan het werk? Een blik op de arbeidsmarktpositie van de doelgroepen uit het Vlaams Doelgroepenbeleid. *Over.Werk. Tijdschrift van het Steunpunt Werk*, 19-26.

SERV. (2015, oktober 21). Banenpact. Akkoord Vlaamse sociale partners.

Vlaamse Overheid. (2017). *Leren? Een leven lang?* Opgehaald van <https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/leren-een-leven-lang>

De SERV ontving insteken van het Minderhedenforum en het GOHA en heeft hiermee waar mogelijk rekening gehouden.

Lijst met figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1: Arbeidsmarktindicatoren van jongeren (15-24 jaar) in het Vlaams Gewest, 2006-2017.....	9
Figuur 2: Arbeidsmarktindicatoren van 55-plussers in het Vlaams Gewest, 2006-2017.....	11
Figuur 3: Arbeidsmarktindicatoren van personen met een arbeidshandicap in het Vlaams Gewest, 2006-2017.....	13

Tabellen

Tabel 1: Aantal jongeren in het Vlaams doelgroepenbeleid (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.....	10
Tabel 2: Uitgaven van het Vlaams doelgroepenbeleid voor jongeren (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.....	10
Tabel 3: Aantal oudere werknemers in het Vlaams doelgroepenbeleid (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.....	12
Tabel 4: Uitgaven van het Vlaams doelgroepenbeleid voor oudere werknemers (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.....	12
Tabel 5: Aantal personen met een arbeidshandicap in het Vlaams doelgroepenbeleid (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.....	13
Tabel 6: Uitgaven van het Vlaams doelgroepenbeleid voor personen met een arbeidshandicap (werkplaats Vlaams Gewest), 1 juli 2016 – 30 juni 2017.....	13
Tabel 7: Drie sectoren die het meest gebruik maken van loonkostverminderingen (in verhouding tot het totaal aantal werknemers) (werkplaats Vlaams Gewest), 2 ^e kwartaal 2017.....	15
Tabel 8: Drie sectoren die het minst gebruik maken van loonkostverminderingen (in verhouding tot het totaal aantal werknemers) (werkplaats Vlaams Gewest), 2 ^e kwartaal 2017.....	15